PREU. 5 CENT.

* * * * Fará una entremaliadura cada diumenge * * * *

ANY 1.er * BARCELONA, 7 AGOST 1904 * NÚM. 32

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Rambla de las Flors, 11
— — BARCELONA — —

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Catalunya, un any. . . . 3 Ptas.
Idem, un semestre . . 2 id.
Extranger, un any. . . . 5 id.

Tot lo poble al embalat
procura entrá ab gran dalera
pera veure a EN PATUFET,
qu'ha de sé'l rey de la festa.

Desde fora

TÉ! Tot just fa quinze días que soch a fora y ja no'm deixan estar en repós; si no que a un hom fins a cert punt li agrada veure que se l'estima, no diré que'm fes frare, pero pot ser me vindrían ganas de retirarme a la vida *privada*, perque ab aquesta calor, are múdat. Això de mudarme vull dir, y es explicarho sols a vosaltres, posarme la barretina y esclops. Donchs, com dich, ara ves a veure lo senyor *Fulano*, que't vol coneixer; després lo senyor *Sutano*, que se't presenta ab barret de copa y levita com un agutzil de l'Ajuntament de Barcelona, que porta una recomanació del Jutje de Pau pera poguer retratarme.

Diu que está fent una *Galería Internacional* de personatges y, es clar, troba que no hi puch fer falta. Ve haig de contentarlo, ó sino perilla que'l Jutje de Pau s'enfadi y tinga d'euremelas ab el de la *guerra*.

Pro no'ns hi enfadém y pensém ab alló que diuhen *tantas horas, tants remeys*, puig vos haig de notificar que per la Mare de Deu d'Agost s'en prepara una de primera a l'antich poble de Gracia: donchs per la seva festa major s'hi fará un Concurs Folklorich, a l'*Unión Recreativa Graciense*, del carrer de la Travessera, 92, en lo que hi poden concorrer totas las nenas que vulgan, mentres no passin de 12 anys, y vos asseguro que'ls premis s'ho valdrán.

Ab això vos recomano estudieu un joch popular ó be una cansoneta també popular, tal com diuhen las «Bases», y aneuhi que jo també hi seré y cregueu que no vos ne penadireu.

Si a alguna de vosaltras li falta alguna instrucció,

pot passar per la Redacció que se li donará puig no m'es possible publicar tot lo Cartell del Concurs. perque ompliría massa lloch en lo periódich.

Tant mateix, com vos deya al principi, veig be prou que son molts que m'estiman. Figureus que la maynada de Sant Vicens dels Horts, que son uns constants llegidors del meu diari, varen volguer assistís als examens y fins lo seu mestre En Busquets y Punset va venir a convidarme; pro com jo era á fora vaig comissionar a una persona de la meva confiansa, que em representés, y cregueu que m'ha contat va quedar tot agradat d'aquella visita, de tal manera que no sab ni com ferho pera explicarho; pero jo que ja sé que's un estudi que no te res que veure ab l'ensenyansa oficial y que'l mestre pot ensenyar ab tota llibertat ja m'hi fet cárrech de los fruyts que donará aquesta Escola temps a venir pera nostra patria, fruyts ben assahonats, tal com espera veurerlos

En Patufet

¿Qui soch jo?

Ab lo temps que soch al mon
y tant de mí s'ha parlat,
ningú encar m'ha preguntat
per los meus pares qui son.
Jo us ho diré molt breument
per lo que mon seny alcansa:
ma mare's diu Esperansa,
filla d'un conte valent.
Que allá en terras molt llunyanas
doná molta feyna a fe,
que un escut li va valgué
de las barras catalanas.
Ma casa era rica y plena,
mes ab lo temps los traidors
varen robarnos los suors
ab ardits de tota mena.
Un tal Felip entre aquets
va deixa amarga memoria,
segóns ens conta la historia,
molt crudels foren los seus fets.
Mes com jo so bon xicot,
y ma mare molt feynera,
ab constancia verdadera
crech que'n sortirém de tot.
Jo, encara que petitet
també l'ajudo a la mare;
ja tinch personas per ara
que'm diuhen:—¡Ep, Patufet:
Ta mare ha rebut ultratje,
y, encara que ab grans fatichs,
vencerás dels enemichs
si tens bon seny y coratje!—
Jo, al sentirne tal propina,
vaig posarme coratjós;
fins van resaltá'ls colors
de la meva barretina.
Vaig dirme, donchs, no hi ha més,
y pel mon vareig tirarme

ab intent de conquistarme
un lloch, que de mi's pariés.
Y l'apreci, això es ben cert,
l'he guanyat, gracias a Deu,
si ab res soch bo, donchs, maneu
a vostre amich PATUFET.

J. OLIVER

Cartróns y redolins

(ARTICLE DE XICOT)

Las cosas més insignificants donan lloch moltas vegadas a las més trascendentals consequencias.

V. Cherbuliez

Com ja fa temps que'ls redolins, privilegiat joch de ma infantesa, van de cayguda en cayguda, avants no'ls enterrin del tot enfonsats per *mor de Deu,* vull cantarlos las absoltas. Sino pels anys, damunt son túmbul, cobert ab el drap del gremi, encenefat de nincts y entravessat de versicles, encara hi vessaría una llágrima!

¡Els redolins han mort! Han mort a mans d'aquest modernisme que tot ho invadeix, que tot ho transforma, que tot ho aclapara; fill de la exhuberancia d'invents, fill del excés de imaginativa producció, de quals adaptacións viu y darrera quina propagació corra. No es pas que'l retregui com a un mal, en absolut al menos. Encarnació del progrés, al fi, ell nos ofereix en sas continuas evolucións una millora en nostre modo de viure, desconeguda dels passats, que dignifica sa tendencia. Díguinho sino sense apartarnos de la llar, sense mourens de la vida casulana, las mil y una innovacións introduhidas en ella en lo que va de sigle, quina utilitat ó perfecció a cada pas no's sobta.

Mes, en quant als redolíns, sa influencia ha sigut funesta. ¿Quina modificació hi ha fet?... ¿Quina millora hi ha portat?... Sols reparant en son sustitut basta y sobra pera formarsen compte... ¡Miréusel!... ¡Es el cartró!... Aquest retall de cartró, recobert per virolat cromo,

que serveix de tapas en las capsetas de mistos!... ¡Aquest bossí de cartró que rebat el fumador per terra després de rebregarlo entre sas mans un sens fi de vegadas!... ¡que la minyona llensa al carrer al arribar el vespre, barrejat ab el munt de deixos de las escombrarías!... ¡que cau d'enlayre com hi cau un sabatot, un barret tronat, un munyoch de cabells, enjegat de revés y ab menyspreu per una ma desconeguda!... ¡retall de cartró brut, greixós, enmatxucat, darrera'l qual se'n van els ulls dels noys a son degut temps, y que arreplegan ab el mateix afany que'ls desvalguts las puntas de cigarro; amorrantse y refregant son cos per terra com un pobre fematayre!...

¿Se vol sustitut més innoble?... ¡Quant diferent del redolíns!... Jo'ls adquiría, sino ab la pessa de dos que'm donavan a casa per las festas, ab el producte de las balas, que me afanyava a guanyar y que revenía a rahó de set un cuarto. Una volta ab diner, me'n anava al carrer del Bou, al de la Palma de

—¿Saps lo qu'estava pensant?
—Tu sabrás las tevas cosas...
—Que talment semblém xicots que juguém a fer bombolias.

Santa Catarina ó una de tantas paradas establertas en un recó de paret, y, triant y retriant del munt, seguint y resseguint la extesa, curiosejant y entretenintmhi com un comprador de debó, com un home ja lliure esmersador de sos cabals, me'n enduya l'auca de mon

gust ó la que més me plavía... ¡Ab quin goig, ab quin cuidado la retallava, tot aprenent de memoria els redolíns!... ¡Quantas voltas els llegía y rellegía avants d'aventurarlos al joch, a un de tantíssims jochs a quins distrets y variats etzars, per més falla, ni sisquera'ls cartróns s'hi prestan!...

Ab els redolíns, per sa subtilitat, lleugeresa é idiosincracia, hi jugavam a *picar*, a *cara ó creu*, a *la barrisca*, a *endevinar números y versos*, a *la lotería*... Ab els cartróns, llevat del *cara ó creu* y de servir en altres jochs de tanto ó posta, com qualsevol objecte, per cap més etzar serveixen... ¡Sa propia feixuguesa'ls ne priva!...

Y com s'exercitava nostra memoria, y com se desenrotllava nostra imaginació ab els jochs de redolíns de carácter intelectual, com els de *endevinar números y versos*... A n'aquella gimnástica, segurament, devían algúns la facilíssima possessió de sas llissóns, aixís com a n'aquell esclat de sa fantasía un cabal de coneixements, quina riquesa, ab relació ab la seva edat, se manifestava en sa parla... Una mitjana col-lecció de redolíns era en aquells temps pera'ls xicots un veritable curs de art y literatura!... Omplían els naturals contrastos entre las aucas antigas y las modernas, per son diferent grabat, per son distint dibuix, quin progressiu perfeccionament els sobtava, allissonantlos en la cultura artística: un aplech d'aucas de redolíns, per poch numerós que sía, es ja de sí un diccionari enciclopédich! ¡Y un diccionari enciclopédich ab son text il-lustrat y tot, com per afavorir ab son graficisme la millor comprensió dels temas!... Mitología, Historia, Relligió, Costums, Novelas, Viatges, Moral, Cuentos, Historia Natural, Industria, Agricultura... de tot en ella se tro-

ba!... ¿Qui dubta, donchs, que la possessió de semblants coneixements, en que aquestos fossen condensats en redolíns, reduhits a sa mínima expressió, donava als més aficionats un aire de suficiencia que sorprenía fins a la gent madura?... Ademés, quants d'aquells se'n trobarían avuy, al fer dissapte de sa memoria, que dehuen als redolíns, en principi al menos, el despertament de sas aficións, axís artísticas com literarias!...

De mí puch dir que era el joch que més me distreya... áduch en lo llit, en aquell llit de pots, de peus de gall y capsalera de gerro, campit tot ell de vermell, ample y llarch com una explanada, en el quin hi dormia junt ab mos germáns, no m'estava de jugarhi. Ho feyam al crédit de boca, a estil de bolsista, a pagar al endemá; sols que, com nosaltres nos sabíam els interessos y jugavam sobre ferm, no era de temer las quebradas.

—¿El ters de D. Perlinplín?—me preguntava el germá.

Era aún muy pequeñito, que caminava solito.

—Te'n dech un.

—¿El quinze de la guerra d'Africa?

Un corneta con presteza corta a un moro la cabeza.

—En paus.

—¿Encara no dormiu? —feya'l pare, adonantse de la rondinadera.

Sobtavam el joch, nos arrebossavam fins al cap, passava una estona y... desde sota mateix dels llensols, parlant més ab l'alé que ab la veu, tal com si'ns vegessim, reprenfam la tasca. La son, clucantnos els uls, nos sospenía la sessió, y al esser al endemá, tot just al despertarnos, ballantnos pels ulls encara'l número del darrer redolí:

En la Habana fué empleado; mira que gordo ha bajado, per exemple, liquidavam nostres comptes (1).

---

(1) Lo redolí diu: *En la China fué empleado;* pero deu esser un erro d'estampa.

Anar per

—¿Sents, Enriqueta, quina cigala que canta?
—Deu tenir calor.
—¡Ja veurás quin susto que li donarém!

May els cartróns, aquets retal's de cartróns revestits de grollers cromos impressionarán la memoria dels xicots d'avuy, al esser grans, de una manera tan plascenta, tan grata!...

¿A qué's deu, donchs, son persistent domini, la supremacía dels cartróns, del vergonyants cromos sobre'ls redolíns, sino a n'aquest esperit d'innovació que tot ho sitja, que per tot penetra, que tot ho muda, estrafent ab la disfressa de son cosmopo-

—¡Diantre, quin cop
—¡Y a mi que m'has f
—¡¡Y la cigala... reven

per llana.....

—Brinquém l'arbre y...
—¡Ben pensat, Quiquet, ben pensat!
—¿Vols callar? Las donas tot ho destorbeu.

...in cop de cap!
...m'has fet xata!
... reventantse de riure!!

litisme fins el mateix carácter de las cosas? Apart de tot, el que es més de doldre son las consecuencias. Repareu.

A ne'ls xicots d'ahir l'auca dels redolíns els conduhía á la *historieta;* la historieta al saynete; el saynete a las *sombras;* las sombras als *singlots;* els singlots al teatro; el teatro al llibre, a la literatura, a las ciencias, a las arts... A n'els xicots d'avuy... seguiulos... veureu ahont els porta aquesta moneda

falsa de l'art que s'anomena cromo... Apenas tenen dotze anys y ja gallejan de homes... Fuman ab desvergonyiment, com enaltint tal víci; renegan com una pescatera, accionan com un pinxo, quins ayres y quin esllanguit trajo imitan, y enlluhernats encara pel cartró, ilustrat per toreros, baylarinas, notabilitats en nuesas y altras plagas socials, corren, adalerats, darrera lo llampant, darrera lo nou, lo lleuger, fantasiosos y volubles com a papellonas... S'emancipan tot seguit; deixan els toros de carrer pels de la plassa; rondan pels balls públichs de las aforas, de piano ab manuella, ahont s'hi buscan mossa; s'entafuran pels cafés concerts, fomentant son descaro ab l'audició de cansóns obscenas, acompanyadas de luxuriosa mímica, despertadora de sos sentits; s'enquibeixen, per variar, en algún teatro ahont las sarsuelas de la Cort, carregadas de *vert* y fallas de bruch, hi tingan cabuda y... del ou al sou... que diu l'adagi. Els que per naturalesa neixen de bon sangro, es quedan, ignorants, en qualsevol estament ú ofici, trevallant per viure, y'ls contaminats pel flamenquisme, els ja endurits per sa vida trapacera, rebejantse en aquest mar de llot, quinas onadas tot ho somouhen. N'hi ha prou per equivocarse de carrer pera perdres. Y entre'ls de la *ilustració*, simbolisat pels redolíns, y'ls del *vici*, suposat pels *cartróns*, la tría no es pas dubtosa.

Mes... no hi ha temps que no torni. ¿No trobarán els redolíns un bon hereu, un hereu honrat y com cal, que ab la vestimenta que'l progrés imposi, representi entre'ls jochs de noys, en lo futur, lo que las aucas de mon temps representavan?... Jo be ho espero. El mateix progrés, sens dubte, esmenará, quan li toqui'l torn, sa present etzegallada!...

JOAN PONS Y MASSAVEU

Hi ha costums que's fan lleys, y, la veritat siga dita entre nosaltres, això d'escriure una revista de teatres sense teatres, es més difícil que aquell cas d'un que's volía fer afeytar y no tenía pel: lo barber se va posar a tocar la guitarra, y admirat lo parroquiá va preguntarli:—Y ara, ¿qué fa, que no m'afayta?—Espero que li creixi'l pel, va contestarli.

Lo mateix podría dir jo, si no escribís aquesta revista de cada setmana y vosaltres me preguntessiu:—Y ara, ¿qué no hi ha teatres?—Jo us diría:—Espero que fassin funció. Sense causa no hi poden haver efectes, això vosaltres ho sabeu molt bé.

Ja n'estich tip d'anar de aquí per allá, y com que gat escaldat ab aygua tebia'n te prou no vull fer la segona edició de la setmana passada, que després de correr com un ximple d'un cantó a l'altre, per fi vaig quedarme en terra.

En aquest temps que la gent tota s'escampa per fora, com si a fora no hi toqués lo sol igual que aquí, no'ns queda altre recurs que'l de passejar la calor d'una banda á l'altra y tirarnos tot sovint de cap a mar, cosa que'ls de Sant Hilari, La Garriga, Argentona, Cardó, La Puda y molts altres punts no poden ferho y tenen d'aguantar la calor ab tots los seus graus y conseqüencias.

Valga que ara es la época de las festas majors y, per lo tant, la celebració d'un sens fi de certamens, que sempre son una nota agradable pels que s'aburreixen en un recó de poble.

Lo día que jo surti a fora será pera fer lo gandúl, tal com sona, res de presumir encarcarat per las fondas y hotels, que

fins pera menjar tens de anar ab guants y a cada hora has de portar un vestit diferent; no, noys, no, en una masía, lluny, sol, ab tota la comoditat imaginable, respirant aquellas aromas del bosch, lo cant de las cigalas y l dels grills, lo regalim de las ayguas del torrent, saborejant ab gust los queters de la gent de pagés, en lo batre, la verema .. y per sobre de tot aquella quietut tant encisadora no alterada més que pel pastor que crida a alguna ovella que s'esgarria, un rossinyol escadusser que canta, lo so de la esquella de un bou que pastura... aixó es disfrutar de la naturalesa, aixó dona vida y aixeca'l cor, fortificant ab novas forsas a l'esperit abatut per las lluytas de la capital, que absorveixen la tranquilitat dels homes ab fanatismes y ambicións.

Cerquemne tots de aquesta vida d'energía y sinceritat, que prou se'n necessita pera bregar continuament contra las rancunias dels dolents.

CRISTÓFUL

Colaboració Infantil

A n'«En Patufet»

—Encare no deu fe un quart,
qu'he acabat lo de llegir
un llibret que m'han deixat,
que m'agradat un sens fi
—Jo't dich, amiguet Reyné,
perque aixís ma afició ho mana,
que'n la propera setmana
pots ben dir que l compraré.
—Al devant y al darrera
hi veurás un nen petit
que es molt maco y aixerit
y que per cert se diu Pere
—Ja'n se'l nom, amich Reyné,
d'aquest tan hermós llibret.
ne diuhen EN PATUFET
¡Vaja, donchs, lo compraré!

P FELIU

* *

Flors a «En Patufet»

EN PATUFET es un nen
tant maco y tant rebufó,
que del dia ensá qu'el compro
me vaig tornant bon minyó.
Lo meu pare está engrescat
del bon exemple que'm dona
y'ls quartets que m hi he gastat
de bona gana'm perdona.

LLUIS M.ª BALLARÍN

* *

A n'«En Patufet»

PATUFET, tu a mi m ensenyas,
PATUFET, jo de tu aprench,
tot lo bo me fas apendre,
PATUFET, ¡oh, patró meu!

CARME RIGAL (9 anys)

Solucións

a las endevinallas ab premis dels números 30 y 31

Endevinalla: lo **nom**

Conversa: de **llauna**

Geroglifich: **Un ase y un conill son dugas bestias.**

Los premis eran 25 y consistian cada un en

1 Auca de Historia de Cataluña
2 Postals y
1 Vano

als 25 primers endevinadors que enviessin la solució exacta de la Endevinalla, la Conversa y'l Geroglifich.

S'han rebut 211 solucións entre bonas y dolentas, corresponent los premis als 25 següents endevinadors que a la sort han sigut favorescuts.

1. NA MARÍA TORT, de 12 anys, viu Passeig Diputació, 76, Barcelona.

2. EN BONET BRANCÓS, viu Plassa de la Constitució, 6, La Bisbal.

3. NA DOLORS HOSTALRICH, de 13 anys, viu Plassa Letamendi, 25, quart, primera; Barcelona.

4. EN ANTONI BLANCO, viu carrer del Llastichs, 12, segon; Barcelona.

5. EN FREDERICH CASTELLS, de 12 anys, viu Rambla del Mitg, 25, segon; Barcelona.

6. EN JOANET GÓMEZ, de 8 anys, viu carrer Ballesterias, 52; Girona.

7. NA TERESETA RAVENTÓS, de 11 anys, viu casa Codorniu; Sant Sadurní de Noya.

8. NA MARÍA CIURANA, de 10 anys, viu Plassa Major, 24; Montblanch.

9. EN ANTONI PLANAS; de 13 anys, viu Corts Catalanas, 253, quart, primera; Barcelona.

10. EN BALDOMER MORATÓ, de 9 anys, viu carrer Major, 35; Palautordera.

11. EN SALVADOR COTET, de 14 anys, viu Aurora, 13; Premiá de Mar.

12. EN VICENTET SERRA, de 10 anys, viu carrer San Just, tercer, segona; Vich.

13. NA ESTRELLA TORRENT, de 12 anys, viu carrer del Prado, 57; Santa Coloma de Farnés.

14. EN LLUIS CANAL, de 13 anys, viu Argenteria: 10, tercer; Girona.

15. NA ADELA BORRÁS, de 12 anys, viu Rambla de Sant Joant 44, segon; Tarragona.

16. NA MAGDALENA MUMBRÚ, de 12 anys, viu Gravina, 9, quart; Barcelona.

17. EN JOAN BRUNET, de 8 anys, viu carrer de l'Aygua, 16; Vilanova y Geltrú.

18. EN EDUARD RIPOLL, de 14 anys, viu Fundició Girona; en lo Poble Nou.

19. EN FRANCESCH BOSCH, de 10

—Jo també'n se de pintar
—Sino que pintis cigonyas...
Pinto, encare que te'n burlis
catres, banchs y regadoras.

anys, viu Plassa de la Constitució, 8; Sant Feliu de Guixols.

20. Na Angela Bohé, de 9 anys, viu carrer Major, 32; Sant Gervasi.

21. En Pere Folch, de 10 anys, viu carrer Major, 118; Montblanch.

22. Na Mercés Farriols, de 13 anys, viu carrer Universitat, 7, 1er, 1.ª; Barcelona.

23. En Daniel Masach, de 13 anys, viu carrer Zurbano, 24; Gracia.

24. En Robert Renart, de 12 anys, viu carrer Constitució, expendiduria n.º 3; La Bisbal.

25. En Francisco Blanch, de 8 anys, viu carrer de Casp, 25, entressol; Barcelona.

Tots los afortunats podrán passar á recullir sos premis, desde demá dillúns, cada día de las 7 y mitja á las 8 y mitja del vespre en aquesta Administració, Rambla de las Flors n.º 11, entressol.

Los premiats de fora poden delegar a una persona d'aquí pera que en nom del premiat, y acreditant qui es, reculli'l premi.

Aquesta Administració malgrat la seva bona voluntat no pot cuydarse del envío pel correu a causa de la molta feyna que axó reportaría

Correu

Medallas: En Francisco Puntí.– En Isidret Saboya.—En Florenci Virgili.—En Joseph M.ª Alcalá.—En Daniel Cardona.—En Angelet Boixader.—Lo *conco* Esteve. —En Joseph Vilarnau.—En I. Mercader.—Na Sió Dória.—Un noy rossellonés.—En J. B.—En Joseph M.-Farré. —En Ramón Farré.— En Joa⁸ Badimón.—En Joseph Soler.—Enn Lluis M.ª Ballarin.—En *Piu*.—En L. Godó.—En Jaume Segalés.—En Jaume Llach.—En Gilet Farrán.

Carbassas: En Miquel Roca. —En Ventura Font.—En Isidret Grau.

—

En Alexandre Bulart, miraré de retocar un xich son articlet «Recorts d'antany», no hi escrigui sobre aquest assumpto.—En *Xiribechs*, envihi lo seu nom verdader.—En J. Esteban, los seus dibuixos encara no son prou correctes.—En Mateu Vidal, ¿vol dir que vosté es l'autor del trevall qu'envía? donchs miri, ja fa mes de dos anys que vaig llegirlo y no pas ab la seva firma.—En A. Viladóms, practiquis que vosté'n sabrá.—En Lluis Escayola, ficsis be ab lo que vosté'n diu *acudits*.—En Joan Llenas, publicaré alguna cosa. —En *Patuf*, miraré de complaurel. —En Manel Alegret y Lleonci, fassi'l favor de passar per aquesta redacció de 7 y mitja a 8 y mitja.—En Agustí Gil, procuraré aprofitarho, un'altre vegada sigui mes curt.— En Ernest Capdevila, escrigui mes clar.

Quedan mes cartas pera contestar.

Tip. «Arte Moderno» de Vega y Mascaró, Passeig de Gracia, 83, baixos

—Quin xicot mes aixerit
—Mireu qu'es un pou de ciencia

—Per mí, tanta inteligencia
l'ha fet quedar tant petit.